

* A magy. bankfiókok felállításának munkáját erőteljesen halad előbbre. Így Denk Antal, az osztrák-magyar bank felügyelője tegnapi délután érkezett Pozsonyba, hogy ott a fiók számára helyiséget szemeljen és vegyen fel s ugyanazzal is meg van bízva, hogy az ottani üzletviszonyokkal részletezen megismerkedjék s azokról az elnökségnek előterjesztést tegyen. A fiók helyiségeül valószínűleg az iparbanknak Ventur-utcai háza fog választatni s ahhoz képest, szállás ott vehető, a fiók július vagy október 1-én kezd meg működését. — A kolozsvári lapok is arról értesülnek, hogy a felállítandó bankfiók ügyében a bank kiküldötte legközelebb meg fog jelenni Kolozsvárra.

Hát hiszen ez mind nagyon jól van s örvendünk e mozgalmaknak. Igen kellemetlenül hat reánk azonban, hogy mindazon kiküldöttek, kik a kiszemelt magyar bankhelyeken a fiókok beszerzésére megjelennek, egytől egyig Bécsből és pedig, a mint látszik, nem is a főtanács, hanem az osztrák főintézet személyzetéből küldetnek ki. Hát a magyar főintézet csakugyan még mindig nem egyéb fióknál, melynek csupán címe változott, de a melynek magyarországi szervezéséhez épp úgy semmi közre más, mint nem volt azelőtt?

Arab fiabát csakugyan megszállották az orosz csapatok. A pétervári távirat azt írja, hogy a berlini szerződés értelmében az oroszok lerombolják az erődöt. Ebben egyelőre kételkedünk. Az oroszok eddig minden követ megmozdítottak, hogy nélkülözhetetlen legyenek a Balkán-félszigeten. Még ki sem tavaszodott, már is mozognak e szerencsétlen föld minden zugában a békétlen elemek. A bolgár nemzetgyűlés muszka főbiztosával együtt még nagyobb izgatottságot fog okozni. Azt elhiszszük, hogy a bolgárokat meg fogják fékezni orosz testvéreik, és épen azért nem fognak hamarjában kitakarodni. Ürügyök lesz reá. Drinápolyi táviratunk szerint e városban tömeges tüntetésekre készülnek a bolgárok, és fel akarják gyujtani a várost. Ez eset pedig aligha marad egyedül.

A bolgár nemzetgyűlés még mindig nem jutott el az elnökválasztásig. Táviratok szerint nem Zankov, hanem Anthimos exarcha fog megválasztatni, ki egyrészt, mint az önálló bolgár egyház megalakítója, nagy népszerűségnek örvend, másrészt az orosz kormányának feltétlen híve s a száműzetésből, hová a porta által küldetett, Sándor cár személyes közbelépése folytán szabadult meg. — A bolgár nemzetgyűlés nem akar belenyugodni a berlini szerződésbe. Husz tagu bizottságot választott, hogy véleményt mondjon a berlini kongresszus azon határozatáról, a melyben szétválasztotta Nagy-Bolgárszágot. A nemzetgyűlés addig szünetelni fog.

A mérséklet, melyet az oroszok és bolgárok tanusítanak, nem igen vezeti tévuttra a viszonyok és az orosz politika ismerőit. — Mint Tirnovából távirják, orosz ügynőkök minden oldalról szennyezésig izgatnak az ellen, hogy török helyőrség szállja meg a Balkánt; Drinápolyból pedig írják a „Pol. Corr.”-nek február végéről:

„Az oroszok készületei Rumélia kiürítésére zavartalanul folynak, — csak az fejtűnő, hogy az orosz csapattáncosok „aggódmalmát” mutatnak, hogy távozásuk után a bolgárok és törökök közt ismét véres összeütközésre kerül a dolog, a mi újból „megakadályozhatná” az orosz csapatok távozását. Az is tény, hogy az oroszok minden lehetőséget elkövettek a bolgár népesség förgyverzésére. Hiteles adatok szerint 130,000 drb szuronyos Kruka puskát és mintegy 10 millió töltényt osztottak szét s ha a bolgár nép harciasabb faj volna, mint amilyen tényleg, akkor az oroszok elvonulása dacára Kelet-Rumélia és Bulgária egyesítésének kérdése csakhamar el volna döntve. Szerencsére azonban a bolgárok, kitűnő fegyverük dacára, — épen nem montenegróiak s így legalább egyelőre még talán nem lesznek elég erősek a berlini kongresszus alkotásának megsemmisítésére.”

Az orosz-román viszály kialakulása van. A „K. Z.” értesül ugyanis; hogy Campineau román külügyminiszter jegyzéket intézett a hatalmakhoz, melyben elmondja Arab-tábia kiürítésének és megszállásának egész történetét. A jegyzék nagyon békés szellemű; semmiféle szemrehányást vagy panaszt nem tartalmaz Oroszország ellen, sőt határozott alakban a biztosító hatalmakat sem hívja föl bíraskodásra. Az angol lapok már néhány napja jelentették, hogy egyelőre nem ilhet össze a kontantinopoli nagykövetség konferenciája, de a román kormány jelen jegyzéke fölöslegessé is teheti a hatalmak közvetítését. Még az is megtörténhetik a nagy zaj után, hogy Románia közvetlen Oroszországgal egyenliti ki e kérdést.

A nihilista mozgalom Oroszországban, mint a karchovi véres eset bizonyítja, nem hagy alább, sőt szentpétervári tudósítások mind sötétebb színben festik az orosz belviszonyokat. Az oroszok elfojtás rendszere, — melyet a kormány jónak lát követni az alkotmányt követelő törekvések ellen mindinkább szaporítja a nihilisták sorait, akik véres eszközökkel és fenyegetésekkel ugyan, de még s nem csekély diadalokat aratnak. Követelték Meisenve, Trebov, Pohlen igazságügyminiszter, Tizasev belügyminiszter eltávolítását, s alig két év molyása alatt e térftak, a nihilisták legveszedel-

mesebb üldözői, kénytelenek voltak elhagyni helyeiket, s ki nem enged, mint Krapotkin, az élet vel lakol. A hatalmas cár ereje gyöngye e titkos mozgalommal szemben, s a válságos belküzdelem Oroszországban mindinkább fenyegető jeleget ölt.

A szarmarkundi orosz kormányzó jelenti, hogy az afgán emir halálának híre érkezett hozzá a határtól. Lehetséges, hogy ez elkésett és kőszá hír, mert már azt is jelentették, hogy az emir tul van minden veszélyen.

Haromszékmege közíg. bizotts. 1879 március 4-én tartott gyűlése.

A megeei alispán rendes havi jelentésében előadja, miszerint a jan. 15-én megkezdett sorozás febr. 9-én lett bevégezve. E mege területén lévő 13 sorozójárásból kiállítandó volt 52 ujonc és 149 póttartalékos; ezen számból kiállítatott tényleg 427 ujonc és 46 póttartalékos, tehát maradt hátralékban 95 ujonc és 103 póttartalékos.

Égési eset febr. hóban volt 6. Az oroszországi pestis behurcolása ellen a magas kormány által kiadott óvintézkedések fogantatására iránt szükséges rendeletek egy a városi tanácsokhoz, mint a járáások szolgabíráihoz kiadattak.

Mihály István kir. adófelügyelő jelentése szerint a mult febr. hóban e mege területén lévő 52 királyi adóhivatalhoz egyenes adóba bejött 45.751 frt. 83 frt.

Az árvaszék elnök jelentése szerint árvasvet volt 3877, gondnokolt eset 89, ügyforgalom 1659.

Eglsyer Adolf kir. mérnök az utak állapotáról referált. A mult évről felmaradt 1029 halomnyi kavicskészletből február hóban elterített 141 halom. A mult nyáron árvíz által részben elrongált kőkösi hid helyreállítása a miniszterium által 4020 frt. 74 kr. erejéig engedélyeztetvén, ezen munka beosztása iránt 27-én a szabályzerű árlejtés kedvező eredménnyel megtartott és a munka kivitele 3880 frt-ért vállalatilag biztosított.

A kir. ügyész e posta hivatal jelentése semmi megemítésre méltót nem foglal magában.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelenti miszerint a mult két hónapban semmi nagyobb mérvű sem magában véve uralkodó betegség nem volt, kivéden a veres himlőt és hóghurutot. A ronszó torokból ez idő szerint nem uralkodik, mind az által az aggodalmat megszüntetni nem lehet, hogy újra meg újra visszafog térni és több áldozatot szed ismét s ezért igen helyesen jegyzé meg a főorvos s a mi sem győzők azt ismét a községek figyelmébe ajánlani, hogy a közigazgatási közegyek, a közégi előjárók valahára már lelkiismeretesebben hajtsák végre az egészségügyi törvényeket.

A pestis behurcoltatása megakadályozására kiadott rendszabályokat illetőleg különösen a tisztaságot ajánlja a községek figyelmébe s általában az előjárók felelősség mellett lennének utasítandók az egészségügyi viszonyok pontosabb felügyeletére. A mi a tisztaságot illeti, ezen jelentés kapcsán különösen panaszos hangok hallszotak Kézdi-Vásárhely és Sepsisztgyörgy várost illetőleg. Feljegyezzük e körülményt, mely nem nagy dicséretre szolgál egyik városnak sem.

Vajna Sándor kir. tanfelügyelő jelentése csekély módosítással tudomásul vétetett.

E jelentés szerint a különböző járványi betegségek miatt orvosi vélemény folytán elrendelt iskola szünetelések lettek bejelentve Zágón, Baróth és Altorja részéről.

Seethal Ferenc (most talán negyedik) interpellációja folytán végre valahára megtudtuk a postaigazgatóság helyzetese által adott válaszból, hogy az s.-sztyörgyvi távrida és postahivatal egyesítése f. év. ápril 2-án megtörténik.

Bejelentetett Kupferstich József szeszgyárának ma reggel történt szétrobbanása. Ott a kazán, mely a tavalyi vizsgálat szerint teljesen használható állapotban volt, hihetőleg vigyázatlanság következtében robbant szét s ennélfogva a vizsgálat megindítása törvényeszi uton meg fog történni, addig is azonban intézkedett a közíg. bizottság, miszerint minden további építési betiltásék a vizsgálat megejtéséig.

Tárgyalás alá vétetett a Kupferstich József szeszgyárát illető felfolyamodás. Erre nézve tudvaleg az egészségügyi bizottság véleménye alapján egy határozat már hozott volt, mely szerint a szeszgyár eltávolítandó lett volna; most a közigazgatási bizottság megtűri tovább is a szeszgyárt a jelenlegi helyiségben, kikötvén Kupferstich J-né, hogy csatornát vezessen udvarán keresztül, a régi postautcán át a patakig. Az ezzel járó költségeket a város és Kupferstich József egyetemlegesen hordozzák.

Alapszabály-vázlata

A „magyar kisbirtokosok országos földhitelegessé-leté”-nek és az ezzel szövetséges „mezőgazdasági előleggyűletek”-nek

(Vége.)

Az alapítók által letett alapítványi kötvények visszaadása azon időpontban fog kezdődni, a mi-

dőn az egyesület tartaléktőkéjének saját értékei az az országos alapból adományozott 500,000 frtnyi összegben kívül 500,000 frtot, vagyis összesen egy millió frtot értek el és ezenfelül az eredetileg jegyzet alapítóke 10% „ának megfelelő növekedés állott be. Ez esetben azon alapítók, kik alapított összegük 1/10-ed részét kötvényileg biztosították, alapítványi összegük egy tizedrészét illető kötelezettség terhe alól szabadítottak fel, azon alapítók pedig, kik alapítványaikat teljesen befizették, befizetett összegük egy tized részét kapják vissza, s ezentul minden további 10%-nyi növekedés után ugyanezen mértékben mentettek föl kötelezettségük alól, illetve befizetett alapítványi összegeit ugyanily mértékben szolgálatnak nekik vissza. A részalapítványok visszafizetése az éppemített egész alapítványok visszafizetésével egyidejűleg veszi kezdetét és szintén 10%-os részletekben történik.

Az összes egész alapítványok egy tizedrésze (10% -a) és a részalapítványok fele (50% -a) állandóan a tartalék-alapban marad. A közgyűlés azonban jogosítva van, még ezen visszatartott részeket is az egyes alapítóknak kiadni, a mit az a tartalék-alap növekedéséről lehetővé vált. Az ily alapítóknak jogai s kötelezségei az egyesület irányában megszűnnek.

Az alapítványok csakis az egyesület hozzájárulásával ruházhatók át másra. Az alapítók jogai és kötelezségei az alapítványok átruházása esetén azok új birtokosaira, elhallozásokor azon örökösöikre származnak át, kiknek birtokába az alapítványi kötvényekkel terhelt ingatlan vagyon jutott, vagy kik a befizetett összegek után járó kamatok élvezetére vannak jogosítva.

Az alapítók az egyesület működés vezetésére a közgyűlésen gyakorolnak befolyást. Minden alapító tag, tekintet nélkül az általa jegyzett (egész vagy rész-) alapítványi összeg nagyságára, amennyiben az alapítványa természetének megfelelő első részlet-befizetést teljesítette, saját személyére nézve egy szavazattal bír s e szavazati jogát ugy az egyesület alakuló közgyűlésén, mint annak egyéb (rendes és rendkívüli) közgyűlésein akár személyesen, akár pedig írásbeli megbízás után egy különben is szavazati joggal bíró alapító tag által gyakorolhatja.

A központi egyesület alapszabályai, ugy az alapítók jogaira és kötelezségeire nézve, mint egyéb tekintetben, csak a közgyűlés által az alapító tagok tybbségének elhatározásával módosíthatók, mely elhatározás kötelező erővel bír valamennyi elapító tagra nézve.

Az alapító tagok a központi egyesület jelzőlkölcsönőire nézve elsőbbségben részesülnek.

Az alapítványt tevő községeknek a központi egyesület hatósági engedély mellett hosszú idejű törlesztési és rövidbáb lejáratu kölcsönőket ad inség, elemi csapások által sújtott lakosaik felségelésére, takarékmagtárok létesítésére, mezőgazdasági érdekeik előmozdítására, népiskolák építésére vagy egyéb közcéljakra; továbbá a központi egyesület a mezőgazdasági előleggyűletek alakítása teekintetében kiváló figyelmet fordítand az ily községrek és nekik saját helybeli egyletük vezetésére alapszabályilag meghatározott befolyást biztosítand.

Egy vagy több 1000 frtos kamatmentes alapítványt tett alapítók az egyesület „örökös alapítóí,” s e kiváló joguk — még ha befizetett alapítványi összegük teljesen vissza is fizettetett — érvényben marad és örökletes mindaddig, míg magga az egyesület fennáll.

Az alapszabályokban megállapított módon visszatérítendő alapítványi összegek kivül az alapítók az egyesületi vagyonhoz, üzlethez vagy üzletrészekhez soha és semmi szin alatt igényt nem támaszthatnak.

VIDÉKI ÉLET.

Bereck, 1879. február 28.

Tisztelt szerkesztő ur!

Bár nincs természetemben egy társváros jogaiban fürkészní s azt kutatni, hogy minő szabályrendelettel rendelkezik az állami vagyon egy részét képező piaci vásárvám haszonbérbe adása fellett, mindazáltal megenged nekem Kézdi-Vásárhely város, ha egy oly ténny juttatok tudomására a környéknek, mely szabályrendelet köpenye alatt szerepel ugyan, de utonállási ténny gyakorol a Kézdi-Vásárhelyen keresztül utazók fölött.

Ugyanis közelebből divatozik Kézdi-Vásárhelyt egy olyan bánásmód, mely szerint a piactól távol az országuton áthaladók megállítatnak — s vám erőszakoltatik tőlők.

Eset történt e hó 27-én, hogy több berecki szekeres Brassóba menvén lennaggal, egy-egy vámos által a Saska Antal háza előtt feltartóztattak s mindegyiktől 13—13 kr vám vétetett. — Ezeket követte egy más berecki szekerér, mely Udvarhelyre cserépedényért utazott. És ezzel mi történt? Azért mert hirtelen kijelentve, hogy hová megy, a fizetés megtagadásáért verést szenvedett; nem használt semmit azon ellenvetése, hogy az országuton meg se állott.

Ez mellékes, ámbár a vidék rozsalásával, sérelmével s a város jogai bitorlásával foly több nap óta; — történt ennél saját családomat közel érintő szomorubb eset. Ugyanis nóm egy hát isko-